

**ПРОМИСЛОВІСТЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ:  
ДОСЯГНЕННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ**

**Є. А. Ковальчук, А. В. Пономаренко**

студентка 5 курсу, група МАР-51, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту,  
учениця 11 класу, ЗОШ № 15

Науковий керівник – к.е.н., доцент О. В. Попко

*Національний університет водного господарства та природокористування,  
м. Рівне, Україна*

**Дослідження присвячено економічній характеристиці промисловості Рівненської області. Окреслено місце промисловості у структурі економіки регіону і України, показано динаміку її розвитку. Охарактеризовано основні проблеми розвитку промислових підприємств Рівненської області. Визначено основні стратегічні напрямки розвитку промисловості області.**

**Ключові слова:** вітчизняна промисловість, промислові підприємства, аналіз.

**Исследование посвящено экономической характеристике промышленности Ровенской области. Определено место промышленности в структуре экономики региона и Украины, показана динамика ее развития. Охарактеризованы основные проблемы развития промышленных предприятий Ровенской области. Определены основные стратегические направления развития промышленности области.**

**Ключевые слова:** отечественная промышленность, промышленные предприятия, анализ.

**Research is devoted to the economic characteristics of the industry Rivne region. Revealed the place of industry in the region and the economy of Ukraine, it shows the dynamics of its development. The basic problems of development of the industrial enterprises of Rivne region. The main strategic directions of development of the industry in the area.**

**Keywords:** the domestic industry, industry, analysis.

**Посилення уваги** до розвитку промисловості та промислової політики є однією з основних тенденцій розвитку сучасного світового господарства. Широке визнання важливої ролі промисловості у вирішенні актуальних проблем сучасності знайшло відображення в нових завданнях із прискореного розвитку індустрії, що є генератором науково-технічного прогресу й інновацій, важливим фактором конкурентоспроможності національних економік, виступає драйвером економічного зростання.

Глобальна фінансово-економічна криза та подальша рецесія наочно продемонстрували, що ті країни, які мають розвинену сучасну промисловість, спроможні успішно долати випробування та виходити з них сильнішими [1, С. 4]. Україні також потрібно активізувати зазначені переваги промисловості, виходячи з аналізу ситуації, що наразі склалася в Україні та за її межами.

**Публікації, присвячені** аспектам розвитку вітчизняної промисловості, можна зустріти в усіх економічних виданнях. Аспекти розвитку промислових підприємств України розглядаються у працях О. І. Амоші, В. П. Вишневського, Л. О. Збаразької, Є. В. Крикавського, В. П. Пилипчука, М. А. Окландера, Н. І. Чухрай та інших. Наукові здобутки вчених мають велике теоретичне та прикладне значення, проте, потребують

подальших досліджень актуальні проблеми та стратегічні напрями розвитку вітчизняних промислових підприємств в розрізі окремих областей.

У ході наукового дослідження використовувалися загальнонаукові теоретичні методи аналізу і синтезу.

**Метою статті** є аналіз існуючих проблем і перспектив розвитку промисловості Рівненської області.

**Рівненська область** як адміністративно-територіальна одиниця у складі України утворена 4 грудня 1939 року. Область має вигідне територіально-географічне розташування із значним транзитним потенціалом. Територією області проходить державний кордон з Білоруссю протяжністю 234 км. Населення області станом на 1 січня 2016 року становило 1161,8 тис. осіб (2,6% населення України), у тому числі 47,8% міського та 52,2% сільського населення [2].

Провідне місце в економіці області займають промисловість та сільське господарство. Рівненщина має значний виробничий потенціал та розвинену технічну базу. У промисловому комплексі області працює 279 великих і середніх промислових підприємств різної форми власності, а також близько 5 тис. малих промислових підприємств [2]. Промислові підприємства, в основному, розміщені у найбільших населених пунктах і містах Рівне, Кузнецівськ, Костопіль, Сарни, Здолбунів та смт Рокитне. При цьому, більшість підприємств добувної галузі та виробництва будматеріалів, скловиробів утворені безпосередньо поблизу родовищ корисних копалин. Ці галузі є найбільш інвестиційно привабливими та такими, що забезпечують значну частку надходжень до бюджетів усіх рівнів [3, С. 704].

Частка Рівненської області в загальному обсязі промислової продукції становить 1,3%. Темпи приростів обсягів виробництва промислової продукції в цілому по Україні та в Рівненській області зокрема, наведено на рисунку.

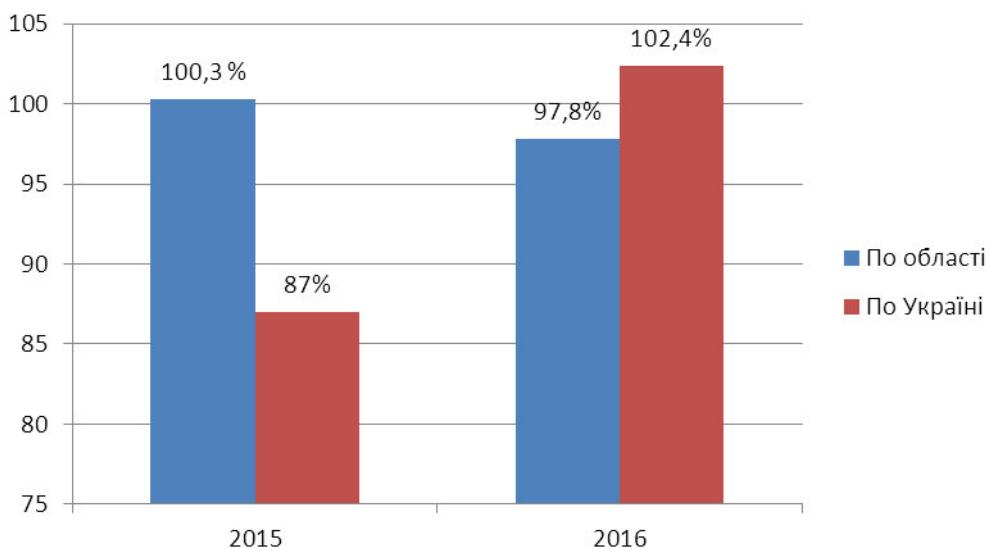


Рисунок. Темп зростання (зменшення) обсягів виробництва промислової продукції (у % до відповідного періоду попереднього року)

До провідних галузей промисловості області відносяться: виробництво та постачання електроенергії та газу; хімічна промисловість; виробництво будматеріалів і скловиробів; цементна, харчова промисловість та інші.

У 2016 році обсяг реалізованої продукції склав 29,6 млрд грн, що на 13,2%. більше рівня 2015 року. У розрізі ключових галузей промисловості області у 2016 році обсяги випуску промислової продукції на підприємствах текстильного виробництва зросли на 6,8% (по Україні – зростання на 1,4%), харчової галузі – на 6,3% (по Україні – зростання на 3,9%), виготовлення

виробів з деревини – на 6,3% (по Україні – зростання на 0,8%), добувної промисловості і розроблення кар’єрів – на 5,5% (по Україні – спад на 0,3%), із виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції (будматеріалів та скловиробів) – на 4,4% (по Україні – зростання на 6,5%), машинобудування – на 2,8%. (по Україні – зростання на 1,3%). По харчовій промисловості спостерігалось збільшення виробництва м’яса ВРХ у 2,6 рази, молока обробленого рідкого – на 51,5%, масла вершкового – на 15,4%, сирів жирних – на 10,5%, кондитерських виробів – на 15,8%, деревини – на 17,3%.

Разом з тим, за 2016 рік допущено скорочення обсягів випуску промислової продукції на 2,2%, (по Україні – ріст на 2,4%), зокрема у галузях: хімічної промисловості – на 19,1% у зв’язку із призупиненням випуску продукції на ПАТ «Рівнеазот» у квітні-серпні минулого року; із виробництва готових металевих виробів – на 25,9% внаслідок скорочення обсягів випуску котлів центрального опалення на ПрАТ «Агроресурс» (скорочення обсягів реалізації продукції до РФ); постачання електроенергії, газу – на 6,8% у зв’язку із проведеним планово-попереджувальних ремонтних робіт та дією диспетчерських обмежень на ВП «Рівненська АЕС» [4].

Слід відзначити те, що в економіці області переважають застарілі технології, відстежується низький рівень капіталовкладень, відносно мала частка продукції з великою доданою вартістю. В умовах нестабільного законодавства, низького інвестиційного рейтингу України та обмеженості фінансово-інвестиційних ресурсів існує ризик зниження ділової активності в регіоні [3, С. 707].

Основними програмними документами, які визначають пріоритети, завдання та заходи органів виконавчої влади області щодо розвитку господарського комплексу та соціальної сфери до 2020 року є: Стратегія розвитку Рівненської області на період до 2020 року; План на 2015 - 2020 роки; Програма економічного та соціального розвитку Рівненської області до 2020 року. Згідно програмних документів, пріоритетними стратегічними цілями розвитку промисловості Рівненської області до 2020 року є: модернізація виробництва; запровадження енергозберігаючих технологій; сприяння випуску промислової продукції, конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринках; збільшення загального обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку області; налагодження співпраці з міжнародними компаніями; врегулювання законодавчої бази з питань захисту прав споживачів, реклами, недоброкісної конкуренції, реєстрації патентів та винаходів, реєстрації та охорони прав на знаки для товарів та послуг.

**Висновки.** На сьогодні особливу актуальність заслуговують питання розробки й реалізації комплексу заходів, спрямованих на розвиток господарського комплексу Рівненської області. Обов'язковими до розгляду й негайногого вирішення повинні стати такі проблеми регіональної промисловості: моральне й фізичне зношування основних фондів; висока залежність від кон'юнктури на світових ринках; висока енергоємність виробництва; обмеженість власних енергетичних ресурсів; виробництво продукції з низькою додатковою вартістю. Натомість, ключовими драйверами повинні стати такі її конкурентні переваги: потужна сировинна база; вигідне географічне положення, знаходження у безпосередній близькості до ринків ЄС і СНД; відносно низька питома вага витрат на оплату праці в структурі собівартості промислової продукції; суттєвий нереалізований потенціал внутрішнього попиту на продукцію промисловості.

**Список використаних джерел:**

1. Промисловість і промислова політика України 2013: актуальні тренди, виклики, можливості: наук.-аналітична доповідь / О. І. Амоша, В. П. Вишневський та ін.; за заг. Ред. В. П. Вишневського; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2014. – 200 с. 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.org/>. 3. Кириченко В. В. Промисловість Рівненської області: проблеми і перспективи розвитку / В. В. Кириченко. // Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2015. – Вип. 5. – С. 704–707.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rv.gov.ua/sitenew/demydivsk/en/23102.htm>.